

RAPORT

Gospodarczy Gabinet Cieni BCC ***– najważniejsze sprawy, najpilniejsze korekty***

MAREK GOLISZEWSKI

przewodniczący Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Prezes i założyciel Business Centre Club (od 1991 r.). Prezes Stowarzyszenia Euro-Atlantyckiego. B. wiceprzewodniczący Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych, przewodniczący Zespołu ds. Dialogu Społecznego (2002-2008). Członek Narodowej Rady Integracji Europejskiej (2002 r.). Inicjator Rady Przedsiębiorczości RP (2002 r.). Założyciel Koalicji Pro-Euro (2007 r.).

☎ 22 58 26 100 ✉ marek.goliszewski@bcc.org.pl

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Pozycja rządu Beaty Szydło nadal oscyluje między szansami i zagrożeniami.

Szanse związane są z faktyczną realizacją ambitnych celów Planu na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, którego autorami są wicepremier Morawiecki i sekretarz stanu Jerzy Kwieciński. Zagrożenia lokują się w specyfice i rozłożeniu w czasie zobowiązań wyborczych PiS – czyli wysokości wydatków. Te zdaje się jak dotychczas dyscyplinować minister finansów Paweł Szałamacha. Najbliższe miesiące pokażą, czy premier Szydło znajdzie złoty środek równowagi między przychodami i wydatkami. Rząd, mimo zaplecza politycznego monopolu w Parlamencie, nie ma komfortowej sytuacji. Duży znak zapytania rysuje metoda pobudzania inwestycji tzw. popytem konsumpcyjnym, czyli przekazywaniem pieniędzy różnego rodzaju grupom społecznym, bez szybkiego generowania popytu wywołanego inwestycjami produkcyjno-usługowymi, choćby tymi, które zakłada Plan na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Mniejsze bezrobocie i wyższy poziom życia obywateli determinują przede wszystkim tego rodzaju inwestycje oraz zwiększenie oszczędności krajowych. A te są w Polsce jednymi z najniższych w Europie. Czekamy na plany operacyjne rządu i przyspieszenie działań związanych z zapowiedziami zwiększenia wielkości inwestycji do 25% PKB do roku 2020 i biliona zł w ciągu najbliższych 25 lat, na logistykę i wdrożenie Polskiego Funduszu Rozwojowego, wraz z całym pakietem funduszy zasilających gospodarkę. Także na bardziej konkretne informacje dotyczące sposobów zwiększenia oszczędności (ok. 7% PKB) potrzebnych na inwestycje rynkowe i transfery socjalne.

Na razie, rząd koncentruje się na kosztach (program 500+, zwiększenie płacy minimalnej) i

podatkach (bankowy, od handlu detalicznego). Mniej słysząc o pobudzaniu przedsiębiorczości w postaci zapowiadanych w Planie Morawieckiego: redukcji biurokracji, zezwoleń, koncesji, ograniczenia liczby i cywilizowania kontroli przedsiębiorców, wprowadzenia kodeksowych zapisów dotyczących zasady domniemania niewinności i prawa do błędów obywateli prowadzących działalność gospodarczą, zmniejszenia przewlekłości pracy sądów gospodarczych, wyeliminowania absurdów prawnych, itd. Obawy wywołują propozycje zmian formuł prawa podatkowego z klauzulą przeciwko unikaniu opodatkowania na czele. Rząd deklarował podjęcie działań zmieniających na korzyść firm warunki ich otoczenia, rozsądnie wychodząc z założenia, że obdarzenie zaufaniem przedsiębiorców jest warunkiem zwiększenia nakładów inwestycyjnych. Dobrze, że intensywnie prowadzone są prace nad Prawem Działalności Gospodarczej w Ministerstwie Rozwoju z udziałem ministra Haładyja i organizacji biznesowych, ustawy której projekt leży od roku w Sejmie. Prawo powinno zrewidować coraz silniejsze tendencje ingerowania administracji państwowej i samorządowej w gospodarkę (holding spółek Skarbu Państwa i narzucanie im misji społecznej zamiast sprywatyzowania tych, które przynoszą straty), zweryfikować kolejne utrudnienia w rozwijaniu źródeł energii odnawialnej, oddalić groźbę demontażu towarowego rolnictwa (ustawa o gruntach rolnych), ukrócić tendencje stawiania na cenzurowanym szpitalu z kapitałem zagranicznym, itd.

Premier Szydło, w swoim exposé, odebranym pozytywnie i z powagą, zapowiedziała udział obywateli w stanowieniu prawa i kreowaniu rzeczywistości gospodarczej w dialogu z władzą. Ale na 35 ustaw uchwalonych przez Sejm otrzymaliśmy do konsultacji tylko 17 projektów. Dobrze jednak, że trwają negocjacje w Radzie Dialogu Społecznego w tak newralgicznych, dla rynku pracy i finansów publicznych, sprawach jak odwrócenie reformy emerytalnej, płaca minimalna czy zakres wsparcia dla „frankowiczów”. Rząd musi pamiętać w tym kontekście o sięgającym 1 biliona długu publicznym (którego obsługa roczna kosztuje 42 mld zł), o deficycie sektora finansów publicznych – 45 mld zł, grożącym ponownym wpadnięciem w tzw. procedurę nadmiernego deficytu i wymiernymi sankcjami Unii Europejskiej. Także o zadłużeniu zagranicznym w wys. 350 mld dol. Pozytywnie należy ocenić Ministerstwo Finansów w poszukiwaniu sposobów uszczelnienia systemu podatkowego i szarej strefy, obejmującej 24% PKB. To zasadne poszukiwanie pieniędzy wobec luki z wpływów VAT – 55 mld zł i CIT – 40 mld zł. W dalszym ciągu nie wiadomo, jak rząd ma zamiar rozwiązać problem deficytowego górnictwa, bo dotychczasowy projekt jego włączenia w sektor energetyczny, sam borykający się z potrzebą doinwestowania, nie rokuje nadziei poprawy sytuacji.

Sprawa Trybunału Konstytucyjnego nie jest wyłącznie sprawą polityki. Konflikt wywołuje rozwarstwienie społeczne, przeszkadzające w konsolidacji i solidarności w budowie silnej gospodarki i dążeniu do dobrobytu obywateli. Przedłużenia sporu w tej kwestii także na linii Polska-Unia Europejska-USA może spowodować obniżenie międzynarodowych ratingów dla naszego kraju i wyhamowanie współpracy międzynarodowej (w styczniu inwestorzy zagraniczni wycofali z polskiego rynku 13 mld zł), przynoszące straty dla przedsiębiorców i gospodarki. Blokada wykładni Trybunału może także wywołać chaos w orzecznictwie sądów powszechnych. Różnice interpretacyjne przepisów i praktyk gospodarczych narażają przedsiębiorców na nadmierne ryzyko, rodzą wstrzeźliwość w inwestowaniu, a Skarb Państwa narażają na utratę dochodów. Coraz bardziej potrzebne są dialog i porozumienie polityczne. Nie tylko dla gospodarki.

Gospodarka

DR JANUSZ STEINHOFF

minister gospodarki Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Wicepremier w latach 1997–2001 minister gospodarki w rządzie Jerzego Buzka. Ekspert ds. energetyki, ochrony środowiska, procesów restrukturyzacji górnictwa. Posel w latach 1989-1993 oraz 1997-2001. B. prezes Wyższego Urzędu Górniczego, wiceprezes Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach (1996-1997). Ekspert BCC ds. gospodarki i energetyki.

✉ janusz.steinhoff@bcc.org.pl

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Działania, które zasługują na aprobatę:

Ministerstwo Rozwoju:

- Opracowanie i publiczna prezentacja „Planu na rzecz odpowiedzialnego rozwoju”. Plan ten zakłada oparcie rozwoju na pięciu filarach. Akceptując ich dobór - rozwój innowacyjnych firm, kapitał dla rozwoju, ekspansja zagraniczna, rozwój społeczny i regionalny oraz reindustrializacja – zwracam uwagę na nietrafność nazwy ostatniego filaru. Mogłaby ona bowiem sugerować katastrofalny spadek udziału przemysłu w PKB w okresie transformacji w naszym kraju. Należy bowiem uwzględnić fakt, iż aktualnie udział przemysłu w PKB plasuje Polskę wśród krajów stanowiących czołówkę UE w tej materii.
- Zapowiedź opracowania „Konstytucji gospodarczej”, która zastępując obecnie obowiązujące regulacje w sposób radykalny ułatwiając prowadzenie działalności gospodarczej, w szczególności w sektorze MSP.
- Zapowiedź przygotowania i wdrożenia „Planu działań na rzecz zwiększenia efektywności i przyspieszenia realizacji programów operacyjnych w ramach Umowy Partnerstwa 2014-2020”.
- Zapowiedź integracji istniejących instytucji wspierających rozwój i powołanie Polskiego Funduszu Rozwoju SA. Wyrazić należy nadzieję, że integracja ta zostanie przeprowadzona racjonalnie a skuteczność powołanego funduszu będzie znacząco większa.
- Zapowiedź gruntownej nowelizacji ustawy o zamówieniach publicznych.
- Powołanie Komitetu Rozwoju Rady Ministrów oraz powierzenie kierowania tym komitetem Ministrowi Rozwoju. Utworzenie tego komitetu stworzy skuteczną płaszczyznę koordynacji polityki gospodarczej w ramach Rady Ministrów. Jako racjonalny oceniam skład Komitetu oraz obecność w nim z funkcją zastępcy przewodniczącego Komitetu Stałego Rady Ministrów.
- Sprawna dystrybucja środków pochodzących z funduszy europejskich.

Ministerstwo Energii:

- Aktywność w sprawie negatywnych skutków budowy gazociągu Nord Stream II w ramach kontestujących ten projekt koalicji państw członkowskich UE środkowej i wschodniej Europy i współpraca w tej kwestii z wiceprzewodniczącym Komisji Europejskiej M. Sefcovicem.
- Wsparcie realizacji programów inwestycyjnych w zakresie infrastruktury przesyłowej

(elektroenergetycznej, gazowniczej, paliw płynnych).

- Intensyfikacja działań na rzecz rozwoju współpracy energetycznej z krajami ościennymi.

Zagrożenia dla gospodarki i przedsiębiorców:

Ministerstwo Rozwoju:

Niewystarczające zaawansowanie planowanych prac legislacyjnych

Ministerstwo Energii:

- W pełni podtrzymuję krytyczną ocenę kompetencji ME w ramach dwóch działów: energetyka i gospodarka złożami kopalnin. Wyrażam nadzieję, że podjęte zostaną działania racjonalnie porządkujące sferę kompetencji Ministerstwa Energii.
- Całkowicie aktualne są również krytyczne oceny dotyczące zarówno działań restrukturyzacyjnych oraz kierunków zmian strukturalnych w górnictwie węgla kamiennego.

PROF. STANISŁAW GOMUŁKA

minister finansów Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

B. wiceminister finansów. W latach 1970-2005 wykładowca London School of Economics and Political Sciences, University of London. Doradca kolejnych ministrów finansów Polski. Negocjator Polski z klubami Paryskim i Londyńskim w sprawie zmniejszenia polskiego długu zagranicznego i członek tzw. Grupy Strategicznej wicepremiera Balcerowicza. Konsultant m.in. OECD, MFW, Komisji Europejskiej ds. Europy Wschodniej. Główny ekonomista BCC.

☎ 609 556 506 ✉ stanislaw.gomulka@bcc.org.pl

PRIORYTETY – jakie działania i dlaczego powinien podjąć rząd w danym obszarze?

1. Do końca kwietnia 2016 rząd ma przesłać do Brukseli dokument pt. „Program Konwergencji, aktualizacja 2016”. Priorytetem MF powinno być zaproponowanie realnego programu utrzymania deficytu sektora finansów publicznych w roku 2017 poniżej 3% PKB.
2. Aby zmniejszyć duże w tej chwili niepewności dotyczące stanu finansów publicznych i zdolności kredytowej sektora bankowego, potrzebne jest przejęcie przez rząd od prezydenta dwóch inicjatyw dotyczących:
 - a. obsługi kredytów hipotecznych we SF i innych walutach zagranicznych, oraz
 - b. obniżenia wieku emerytalnego do poziomu 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn – w obu tych kwestiach potrzebne są radykalne korekty dotychczasowych propozycji.

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Działania, które zasługują na aprobatę:

1. Planowane silne spowolnienie zwiększenia kwoty wolnej od podatku, oraz
2. Uwzględnienie krytyki ze strony polskich przedsiębiorców i KE w projekcie podatku od obrotów w handlu.

Zagrożenia dla gospodarki i przedsiębiorców:

1. Wzrost cen energii elektrycznej, na skutek planowanego podtrzymania aktywności silnie nierentownych kopalń przez ich łączenie z elektrowniami, oraz
2. W celu finansowania kosztownych obietnic wyborczych, ryzyko znacznego podniesienia podatku VAT i/lub ryzyko wprowadzenia podatku obrotowego na miejsce CIT, w skali znacznie większej niż CIT.

Polityka podatkowa

DR IRENA OŻÓG

minister ds. polityki podatkowej Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Irena Ożóg jest doktorem nauk ekonomicznych (SGPiS), absolwentką Centrum Podyplomowego Kształcenia Pracowników Administracji Państwowej (poprzednik Krajowej Szkoły Administracji Publicznej) i licznych kursów w zakresie administracji, zarządzania, biznesu. Prawie 20 lat była urzędniczką w służbie publicznej (Ministerstwo Finansów), w tym w latach 1991-1992 jako wicedyrektor, w latach 1992-1998 dyrektor Departamentu Podatków Bezpośrednich, a w latach 2001-2003 jako wiceminister finansów odpowiedzialna za podatki. Od 1991 r. jest wykładowcą w SGH i na Uniwersytecie Warszawskim. Po odejściu z MF, wraz z partnerami, założyła kancelarię prawniczą – Spółkę Doradztwa Podatkowego Ożóg i Wspólnicy.

☎ 22 480 81 00 ✉ irena.ozog@bcc.org.pl

PRIORYTETY – jakie działania i dlaczego powinien podjąć rząd w danym obszarze?

1. Zdecydowana wielopłaszczyznowa ofensywa w walce z oszustami podatkowymi w VAT, gdyż aktualny stan powoduje ogromne ubytki w dochodach państwa i zaburza konkurencję na poziomie przedsiębiorców.
2. Podniesienie jakości prawa podatkowego i zaprzestanie jego psucia (jak chociażby ostatnio „wyznaczenie” podatku dochodowego jako sankcji wkomponowanej w konstrukcję tego podatku za naruszenie obowiązku płatności bezgotówkowych w biznesie – wbrew wszelkiej logice i mimo złych doświadczeń i odstąpienia z wykorzystywania tego podatku do walki z zatorami płatniczymi).

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Działania, które zasługują na aprobatę:

1. Zapowiedź obniżenia stawki podatku dochodowego dla małych podatników podatku dochodowego od osób prawnych; jednoznaczna pozytywna ocena tej propozycji doznaje uszczerbku ze względu na dyskryminację osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w analogicznych rozmiarach. Propozycja ma w dużym stopniu charakter propagandowy, gdyż rzeczywiste skutki tego działania nie będą znaczące dla gospodarki zważywszy na niski udział tych podatników we wpływach budżetowych.
2. Podjęcie prac nad reformą administracji skarbowo-celnej, co – gdy reforma będzie dobrze pomyślana i wdrożona – powinno podnieść komfort relacji podatnik – organ podatkowy.

Zagrożenia dla gospodarki i przedsiębiorców:

1. Klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania projektowana w ordynacji podatkowej, gdyż:
 - a. wysoki poziom uznania administracyjnego w ocenie charakteru restrukturyzacji biznesu,
 - b. szeroki zakres przedmiotowy; klauzula ma obejmować – poza podatkiem VAT – wszystkie pozostałe podatki centralne i kluczowe podatki samorządowe; ponieważ Zalecenia KE ograniczają się do podatków typu dochodowego, Polska będzie oryginalna w swych rozwiązaniach na skalę nie tylko europejską.

Warto też zwrócić uwagę na to, że:

- a.** w ustawach o podatku dochodowym mamy cztery „małe klauzule” (dywidendowa, restrukturyzacyjna, w zakresie obrotu papierami wartościowymi i w obszarze transfer pricing; klauzule te nie są zasadniczo stosowane przez organy podatkowe, a wprowadza się kolejne obostrzenia, w gruncie rzeczy pozwalające na zatykanie licznych luk w prawie podatkowym a nie na zapobieganie praktykom obchodzenia przepisów podatkowych (zamiast straszyć przedsiębiorców ogólną klauzulą należałoby systematycznie podnosić jakość i kompletność prawa podatkowego),
 - b.** ubytki we wpływach podatku dochodowego będące skutkiem tzw. optymalizacji podatkowej były głównie spowodowane wykorzystywaniem luk w prawie podatkowym; wiele z nich już usunięto (np. wyeliminowanie z obrotu spółki komandytowo-akcyjnej używanej jako wehikuł podatkowy w związku z luką w zasadach opodatkowania wspólników takiej spółki, opodatkowanie spółek zagranicznych – tzw. CFC – uzyskujących dochody pasywne, opodatkowanie zysków spółek kapitałowych odłożonych na kapitałach spółek w razie przekształcenia tych spółek w spółkę osobową).
- 2.** Przesunięcie momentu powstania obowiązku podatkowego przy wnoszeniu wkładów do spółek kapitałowych (opodatkowanie agio) na moment wniesienia wkładu (aktualnie agio na wkładzie pieniężnym jest neutralne podatkowo, a na wkładzie niepieniężnym obowiązek podatkowy jest rozłożony w czasie).
 - 3.** Dla przedsiębiorców nie jest korzystne opóźnienie we wdrożeniu Jednolitego Pliku Kontrolnego.

Rynek pracy i prawo pracy

ZBIGNIEW W. ŻUREK

minister pracy Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Sekretarz Prezydium TK ds. Społeczno-Gospodarczych, przewodniczący Zespołu ds. rozwoju dialogu społecznego, członek Zespołu prawa pracy; zastępca przewodniczącego Rady Ochrony Pracy przy Sejmie RP, przewodniczący Zespołu ds. Prawno-Organizacyjnych. Od 1990 r. zajmuje się działalnością ekspercką i konsultingową. Mediator, wpisany na listę mediatorów przy Ministrze Pracy i Polityki Społecznej. Wiceprezes, członek i założyciel BCC, sekretarz generalny Związku Pracodawców BCC. Ekspert BCC ds. prawa pracy.

☎ 690 485 442 ✉ zbigniew.zurek@bcc.org.pl

PRIORYTETY – jakie działania i dlaczego powinien podjąć rząd w danym obszarze?

Jako pierwszy priorytet, niezmiennie zgłaszany przez Business Centre Club od lat, należy wymienić konieczność stworzenia nowego Kodeksu pracy. Podkreślić należy, że nie chodzi tu o kolejną nowelizację (w ciągu ostatnich kilkunastu lat było ich wiele) – lecz od napisanie od podstaw nowego kodeksu.

Czas na dostosowanie polskiego prawa pracy do realiów polskiego i nie tylko rynku pracy w XXI wieku, do realiów postępującej globalizacji oraz problemów konkurencyjności międzynarodowej. Czas najwyższy na uwzględnienie wszystkich zmian, jakie do stosunków pracy wnoszą rozwój świata i gospodarek różnych krajów.

Gospodarki krajów, które zaniechają zmian, które nie będą podążać za rozwojem gospodarczo – społecznym świata – nieuchronnie będą tracić na konkurencyjności. W efekcie spadać będzie ich eksport, co wpłynie na spadek zamówień w firmach i wzrost bezrobocia. Decydujący o kształcie stosunków pracy w Polsce powinni o tym pamiętać.

Należy pokonać niezrozumiały opór natury politycznej i wrócić wreszcie do stworzenia od podstaw nowego Kodeksu pracy.

Nowe prawo pracy mogłoby być opisane w dwóch (lub trzech) tomach, zawierających indywidualne prawo pracy, zbiorowe prawo pracy oraz tzw. „ustawy okołokodeksowe”. Należy podkreślić, że nie miałyby to być kodeks „propracodawczy” czy „propracobiorczy”. W pracach nad nowym Kodeksem pracy należy przyjąć podstawą zasadę, że celem stworzenia nowego Kodeksu pracy jest poprawa stosunków pracy oraz zwiększenie zatrudnienia poprzez podniesienie konkurencyjności polskich firm.

Jako drugi priorytet należy uznać kontynuację i systematyzację reformy służb zatrudnienia, które zdecydowanie winny być orientowane na efekty działania. Podstawowym zadaniem tych służb winno być efektywne podnoszenie poziomu zatrudnienia na swoim terenie. Uwzględniając powyższe oraz specyfikę regionalną należy rozważyć dalszą decentralizację służb zatrudnienia wraz z powierzaniem niektórych zadań organizacjom pozarządowym czy wyspecjalizowanym przedsiębiorstwom. Wybór drogi realizacji winien być determinowany przez efekt działań.

Jednocześnie należy dokonać pilnego przeglądu transferów socjalnych z różnych źródeł oraz zbudować system ich dystrybucji i monitoringu w celu podniesienia efektywności wydawania środków. Rozważyć podział ZUS na część ubezpieczeniową i socjalną.

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Działania, które zasługują na aprobatę:

Za słuszne należy uznać podjęcie prac nad zmianami w ustawie o rozwiązywaniu sporów zbiorowych. Obiecująco brzmią zapowiedzi w zakresie wprowadzenia sądowej kontroli legalności sporu, czasowego ograniczenia trwania sporu zbiorowego, mediacji prewencyjnej, dłuższego terminu na spełnienie przez pracodawcę żądań związku zawodowego, zwiększenia liczby pracowników, których zgoda jest wymagana do ogłoszenia strajku.

Do powyższej listy można by dodać zmiany zasad przeprowadzania referendum strajkowego (chodzą między innymi o sposób i zakres formułowania pytania (pytań) referendalnych) czy rozgraniczenie „progów reprezentatywności” dla organizacji związkowych, zajmujących się ochroną indywidualnych i zbiorowych praw pracowniczych. Zdając sobie sprawę ze złożoności problemów, uważamy, że ich waga skłania do ich pilnego podjęcia. Ważne jest znalezienie optymalnego rozwiązania, godzącego spełnienie słusznych i realnych żądań pracowniczych z realiami otoczeniem ekonomiczno – rynkowym, w jakich funkcjonuje przedsiębiorstwo oraz z jego sytuacją wewnętrzną.

Zagrożenia dla gospodarki i przedsiębiorców:

Pierwsze „zagrożenie” ma charakter ogólny. Analiza niektórych (w tym rządowych) inicjatyw legislacyjnych; zarówno tych, które trafiły na ścieżkę legislacyjną jak i tych które pozostały w fazie różnego rodzaju „projektów indywidualnych” napawa niepokojem środowisko przedsiębiorców, obawiających się znacznego pogorszenia warunków prowadzenia biznesu w Polsce. Dotyczy to zarówno przedsiębiorców polskich jak i zagranicznych, działających w naszym kraju.

Znaczna część tego środowiska uważa, że działania MRPiPS nadmiernie nakierowane są na działania pro pracownicze. Ugruntowanie takich opinii może skutkować rezerwą pracodawców do chęci rozwijania inwestycji. Może to negatywnie odbić się na realizacji „planu Morawieckiego”, którego znaczącym elementem jest przecież uruchomienie ponad dwustumiliardowych oszczędności przedsiębiorców prywatnych.

Ważne byłoby, by rząd dementował takie obawy; ważniejsze, by działaniami legislacyjnymi pokazywał ich niezasadność.

Niepokój budzi stan prac nad nowelizacją ustawy o zatrudnianiu pracowników tymczasowych oraz innych ustaw (potocznie ustawy o agencjach pracy tymczasowej (APT)). Wprawdzie formalnie rzecz biorąc obecne problemy związane są głównie z niedostatecznym postępem rozmów pomiędzy partnerami społecznymi, to w najbliższym czasie przedmiotowa ustawa stanie na forum rządu. Dlatego też należy zwrócić uwagę na najważniejsze zagrożenia, dotyczące nowelizacji przedmiotowej ustawy oraz wnikliwie przeanalizować postulaty środowiska pracodawców pracy tymczasowej. Należą do nich między innymi:

- ograniczenie zatrudnienia tymczasowego do 24 miesięcy a nie 18 miesięcy jak proponuje strona rządowa, z jednoczesnym warunkiem, że zatrudnienie w tym okresie będzie miało formę umowy o pracę tymczasową a nie umowę zlecenia,
- ewentualne kary za nieprzestrzeganie przepisów ustawy należy dzielić pomiędzy agencję pracy tymczasowej oraz pracodawcę użytkownika,
- wprowadzenie nowej, jednolitej definicji pracy tymczasowej jako pracy w ciągu pierwszych 24 miesięcy u danego pracodawcy,
- dopuszczenie pracowników tymczasowych do prac niebezpiecznych; jeśli nie wszystkich to przynajmniej do ich części.

Ubezpieczenia społeczne

DR WOJCIECH NAGEL

minister ds. ubezpieczeń społecznych Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Zastępca przewodniczącego Rady Nadzorczej ZUS oraz zespołu problemowego ds. ubezpieczeń społecznych Komisji Trójstronnej. Był dwukrotnie doradcą ministra pracy, szefem Funduszu Rehabilitacji oraz zastępcą szefa Krajowego Urzędu Pracy. Doktor nauk ekonomicznych o specjalizacji ubezpieczenia społeczne. Członek Konwentu BCC oraz ekspert BCC ds. ubezpieczeń społecznych i pracy.

☎ 601 329 181 ✉ wojciech.nagel@bcc.org.pl

PRIORYTETY – jakie działania i dlaczego powinien podjąć rząd w danym obszarze?

Podstawowymi priorytetami do realizacji w obszarze zabezpieczenia społecznego wydają się być następujące działania:

1. w ramach planowanego w 2016 r. drugiego przeglądu systemu emerytalnego, należy wprowadzić propozycje zmian prawnych, które utrzymają i wzmocnią funkcjonowanie wielofilarowego, zróżnicowanego systemu emerytalnego. Poprzedni rząd w latach 2011-2014 doprowadził do zasadniczego zmniejszenia udziału OFE w przyszłej emeryturze, poprzez umorzenie połowy ich aktywów (ok. 154 mld zł.) zgromadzonych w skarbowych papierach wartościowych. Utrzymanie modelu, w którym formalnie funkcjonują przynajmniej trzy źródła przyszłej emerytury oznacza podjęcie następujących inicjatyw:
 - a. korzystną z punktu widzenia przyszłych świadczeniobiorców stabilizację prawa dotycząca funkcjonowania OFE. Oznaczałaby ona pozostawienie na dotychczasowym poziomie możliwości funkcjonowania funduszy emerytalnych, z rozważeniem powrotu do inwestowania w bezpieczne instrumenty finansowe. Pozwoliłoby to na stworzenie mniej agresywnych portfeli lokacyjnych, zmniejszających ryzyko inwestycyjne oraz ograniczenie ekspozycji zagranicznej krajowego długu publicznego.
 - b. wprowadzenie zmian prawnych podnoszących znaczenie i motywację dla dodatkowego ubezpieczenia emerytalnego, w powiązaniu ze zmianami na rynku kapitałowym, które uczynią długoterminowe oszczędzanie jako jeden z istotnych elementów rentownej akumulacji kapitału w Planie na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.
 - c. podniesienie udziału oszczędzających w tzw. trzecim filarze emerytalnym osób zatrudnionych z obecnych 5% - we wszystkich formach (PPE, IKE, IKZE) do 20% w okresie najbliższych 3-4 lat. Należy w tym celu skorzystać z doświadczeń brytyjskich (wprowadzenie tzw. opcji domyślnej) oraz rozwiązań podatkowych (współpłacenie, zachęty podatkowe) zbliżonych do wprowadzonych w Czechach.
2. zmiany w długoterminowym oszczędzaniu emerytalnym powinny obejmować ujednoczenia zasad związanych z opłacaniem składek oraz stosowaniem ulg we wszystkich formach oszczędzania emerytalnego oraz ograniczenie możliwości transferu zgromadzonych aktywów na cele nie związane z zabezpieczeniem emerytalnym:
 - a. składkę na PPE należy przestać traktować jako przychód pracownika, i zwolnić go z płacenia części podatku co pozwoli ułatwić tworzenie programów.
 - b. wypłata z IKZE powinna zostać zwolniona z 10% opodatkowania, obowiązującego w obecnych przepisach. Oznacza to, iż osoba przechodząca na emeryturę z IKZE nie będzie płaciła podatku dochodowego od zaoszczędzonych kwot.
 - c. wprowadzenie dla PPE możliwości współpłacenia składki podstawowej przez pracownika i objęcie jej rocznego wymiaru ulgą podatkową, o podobnej konstrukcji jak IKZE (obecnie w PIT można odliczyć rocznie ok 4,9. tys. zł z tytułu wpłat na konto emerytalne),
 - d. uproszczenie zakładania PPE, przeniesienie części obowiązków formalnych z pracodawcy na operatora programu,

Realizacji wymienionych działań powinno towarzyszyć podjęcie przez rząd programu edukacji finansowej, na rzecz zwiększania skłonności do oszczędzania w trzecim filarze emerytalnym, która była wielokrotnie zapowiadana lecz nie podjęta w latach 2008-2015. Nieprzemysłane działania w systemie emerytalnym podjęte w latach 2011 i 2013, skutkowały istotnym zwiększeniem znaczenia wpływów podatkowych dla wypłaty świadczeń, oraz wydatnie zmniejszyły zaufanie Obywateli do instytucji państwa. Program edukacji finansowej mógłby służyć próbie jego niezbędnego odbudowania.

Problematyka wieku emerytalnego, stała się ponownie istotnym elementem debaty eksperckiej z uwagi na koncepcję powrotu do dawnego wieku emerytalnego (60 lat dla kobiet, 65 lata dla mężczyzn), która została zawarta w prezydenckim projekcie ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Został on niedawno wprowadzony pod obrady podkomisji sejmowej i jest przedmiotem obrad Zespołu Problemowego ds. Ubezpieczeń Społecznych Rady Dialogu Społecznego.

W krajach europejskich tendencja do podwyższania wieku emerytalnego jest trwała, aczkolwiek występują odstępstwa od reguły¹. W 2007 roku w Niemczech podniesiono wiek emerytalny do 67 roku życia, z perspektywą zakończenia operacji do 2029 roku. W 2014 roku, po wyborach parlamentarnych, wprowadzono nowe uregulowania dla osób, które przez 45 lat wpłacały składki emerytalne. Pozostali będą pracować do 65 i 67 roku życia. Zmiany, które de facto obniżają kryteria emerytalne, zostały oszacowane na blisko 2 miliardów euro rocznie, od 2029 roku ich koszt wzrośnie do ok. 3 miliardów euro rocznie. Koszt „elastyczności” do tego czasu może wynieść 30 mld euro.

We Francji istnieje elastyczny wiek emerytalny w przedziale 60-65 lat, dla osób, które podlegały ubezpieczeniu co najmniej 40 lat i 3 kwartały w 2011 r. i 41 lat w 2012 r. W Hiszpanii i Wielkiej Brytanii operacja podwyższania wieku emerytalnego jest zasadniczo zbliżona do rozwiązań polskich. W Szwecji dla osób urodzonych po 1953 roku, które zostały objęte systemem kapitałowym i osiągają rocznie powyżej minimum, istnieje elastyczność wieku pomiędzy 61 a 67 lat.

Podobnie jak w Polsce przed uchwaleniem zmian w prawie w 2012 roku, także w Wielkiej Brytanii formalny wiek przechodzenia na emeryturę wynosił niedawno - 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn. Rząd brytyjski przeprowadził podwyższenie i zrównanie wieku emerytalnego do 66 lat dla mężczyzn (od roku 2016) i kobiet (w latach 2018-2020). Wymagany staż pracy wynosi dla kobiet 39 lat a dla mężczyzn – 44 lata, zaś w przypadku kobiet urodzonych po 5 kwietnia 1950 roku i mężczyzn urodzonych po 5 kwietnia 1945 roku – 30 lat. Uwzględniane są także okresy wychowania dziecka lub opieki nad osobą jej wymagającą (niezdolną do pracy, niepełnosprawną), które wpływają na obniżenie wymagań dotyczących stażu pracy. Brytyjczycy premiuje dłuższe pozostawanie na rynku pracy, każdy tydzień dłuższej pracy oznacza podwyższenie emerytury o 1% (rocznie o 10,4%). Kolejny rok pracy, umożliwia uzyskanie jednorazowej wypłaty części świadczenia a następnie otrzymania zwykłego świadczenia emerytalnego.

Po reformie z 1999 roku w polskim systemie emerytalnym obowiązuje zasada zdefiniowanej składki. Osoba, która zdecydowałaby się na przejście na emeryturę np. 3 lata wcześniej, spożytkowałaby kapitał z tego okresu i po ponownym przeliczeniu świadczenia byłoby ono niższe o tę kwotę.

¹ W wielu krajach europejskich w ostatniej dekadzie następują zmiany częściowe do wprowadzonych uprzednio reform o charakterze systemowym, które stanowią o kontynuacji bądź cofnięciu poszczególnych rozwiązań szczegółowych.

Pomimo funkcjonowania tego mechanizmu jest możliwe, iż ludzie dobrowolnie decydowaliby się na to rozwiązanie, licząc, iż państwo wyrówna ten ubytek w przyszłości.

Kraje posiadające elastyczny wiek emerytalny asekurują się funduszami rezerwowymi, które posiadają w aktywach powyżej 50 mld euro. Polski FRD posiada obecnie około 5 mld euro i stanowi zabezpieczenie jedynie dla bieżących wydatków funduszu emerytalnego.

W ostatnim okresie rząd Kanady zapowiedział cofnięcie podjętej w 2012 roku decyzji o stopniowym wydłużaniu wieku emerytalnego, który wynosi obecnie 65 lat dla kobiet i mężczyzn. Operacja miała się rozpocząć w 2023 r. W 2011 r. na emerytury w kanadyjskim pierwszym filarze (odpowiednik ZUS) wydatkowano 38 mld dolarów kanadyjskich. Szacuje się, iż w 2030 r. wysokość wypłat sięgnie 108 mld dolarów. O połowę pogorszy się wskaźnik obciążenia demograficznego: w 2010 r. na jednego emeryta statystycznie będzie przypadać 4,4 osób pracujących, w 2030 r. jednemu emerytowi będzie odpowiadało 2,2 osób pracujących.

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Działania, które zasługują na aprobatę:

Rząd w analizowanym okresie nie przedstawił projektów zmian prawnych z obszaru ubezpieczeń społecznych. Głównym projektem legislacyjnym w I kw. 2016 r. było wprowadzenie w założeniu „pro demograficznego” programu 500+, który od dnia 1 kwietnia b.r. jest wprowadzany w życie.

W I kwartale 2016 roku podjęto dyskusję na temat wyników prognozy wpływów i wydatków FUS na lata 2017-2021. Posiada ona średniookresową perspektywę, w której zasadniczo utrzymują się wysokie deficyty Funduszu, podobnie jak w przypadku prognozy długoterminowej.

Zagrożenia dla gospodarki i przedsiębiorców:

1. Ryzyko deficytu budżetowego, które pojawia się w średniookresowej perspektywie dla finansów publicznych - w części wynikającej z utrzymującej się nierównowagi finansowej Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wpływa ono konieczność zagwarantowania jego płynności poprzez dotację celową, pożyczkę lub uzupełnienie z Funduszu Rezerwy Demograficznej. Ponieważ Fundusz posiada na swoim koncie ok. 21,2 mld zł (stan na koniec 2015 r.), należy dążyć do jego nieuszczerplania i pokusy przeznaczania środków na inne cele aniżeli emerytalne. Przeciętny deficyt funduszu emerytalnego (FE) w FUS w 2016 roku ma wynieść ponad 42 mld zł czyli ok. 2,2% PKB. W wariantie środkowym prognozy długoterminowej FUS do 2030 r. deficyt FE będzie się kształtował na poziomie pomiędzy 2,7% a 2,2% PKB. Oznaczać to będzie konieczność stałego przeznaczania w okresie do 2030 roku kwot pomiędzy 50 a 65 mld zł, aby wyrównywać trwałe, ujemne salda roczne wypłat świadczeń i wpływów składkowych do funduszu.
2. Ryzyko presji na system podatkowy, wynikające z potrzeby sfinansowania wielu potrzeb wydatkowych budżetu. Może ono dotyczyć także problematyki rezerwy demograficznej oraz zmiany zasad finansowania funduszu rentowego.
Wypłata świadczeń emerytalnych i rentowych, z uwagi na gwarancję państwa nie jest zagrożona. **Jedną z pierwszoplanowych inicjatyw, którą należałoby podjąć, jest zagadnienie ujednolicenia systemu emerytalnego**, tak aby zarówno daniny, jak i świadczenia były objęte powszechnie obowiązującym mechanizmem naliczania, poboru i wypłaty. Wymagać to będzie przeglądu obowiązujących form uprzywilejowań poszczególnych grup zawodowych oraz opracowania harmonogramu ich ograniczania i wygaszania. Jest to zadanie złożone, wieloaspektowe i powinno zostać podjęte jako jedno z kluczowych zagadnień ustawowego przeglądu emerytalnego w 2016 r.

Przedsiębiorczość i innowacje

BOŻENA LUBLIŃSKA-KASPRZAK

minister ds. przedsiębiorczości i innowacji w Gospodarczym Gabinetcie Cieni BCC

Ekonomistka, menadżer z wieloletnim doświadczeniem. Ekspert z zakresu programowania i wdrażania polityk przedsiębiorczości i innowacyjności, zarządzania projektami i programami finansowanymi ze środków UE. Organizator projektów międzynarodowej promocji Polski (EXPO Szanghaj, EXPO Mediolan). Autorka publikacji naukowych i popularnonaukowych, ekspert parlamentarny, członek organów nadzoru spółek prawa handlowego. W latach 2009-2016 prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości i członek zarządu Europejskiego Stowarzyszenia Agencji Innowacyjności (TAFTIE).

☎ 666 863 561 ✉ bozena.lublinska-kasprzak@bcc.org.pl

PRIORYTETY – jakie działania i dlaczego powinien podjąć rząd w danym obszarze?

1. Identyfikacja problemu i uruchomienie działań zmierzających do zmniejszenia problemu polegającego na niedopasowaniu kwalifikacji Polaków na rynku pracy do potrzeb przedsiębiorców.

Problem niedopasowania potrzeb przedsiębiorców i ofert rynku pracy identyfikowany jest od wielu lat (m. innymi w badaniu Bilans Kapitału Ludzkiego). Dodatkowo istnieje potrzeba wzmocnienia/nabycia nowych kompetencji pracowników w związku z bardzo szybkim rozwojem nowoczesnych technologii, w szczególności w niektórych branżach. W gospodarce opartej na wiedzy niezwykle istotne są również kompetencje na różnych poziomach kierowniczych, osób które odpowiadają za decyzje i za wdrażanie innowacji. W Planie na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju mówi się jedynie o „ubytkach młodej siły roboczej i bardzo niskiej dzietności”. W „Planie” brak jest jednak identyfikacji problemu dotyczącego kompetencji Polaków na rynku pracy oraz propozycji odpowiednich działań.

2. Przyspieszenie rozliczeń Programów Operacyjnych finansowanych ze środków perspektywy finansowej 2007-2013 oraz przyspieszenie realizacji konkursów w ramach perspektywy finansowej 2014-2020

Według danych MR na dzień 28 marca 2016 w ramach perspektywy finansowej 2007-2013 podpisano z beneficjentami wszystkich programów umowy na kwotę 401, 5 mld zł (wydatków kwalifikowanych). Rozliczona została do tej pory kwota 382, 1 mld zł. Oznacza to, że nie rozliczono kwoty 19,4 mld zł. W ramach perspektywy finansowej 2014-2020 bardzo wiele instrumentów dla przedsiębiorców, szczególnie na poziomie regionalnym nie zostało jeszcze uruchomionych. Biorąc pod uwagę sposób rozliczania, tj. konieczność sukcesywnego przedstawiania potwierdzonych wydatków dokonanych przez beneficjentów programów, może zaistnieć ryzyko utraty części środków.

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Działania, które zasługują na aprobatę:

1. Powołanie Zespołu, oraz podjęcie prac w zakresie powołania „Konstytucji Biznesu”

Polska pomimo znaczących postępów w tym zakresie w ostatnich latach w dalszym ciągu zajmuje bardzo niską pozycję w międzynarodowych rankingach i opracowaniach jeśli chodzi o łatwość prowadzenia biznesu (m. innymi raport Banku Światowego „Doing Business 2016”). Podjęcie (kontynuacja) prac związanych z uproszczeniem zasad rozpoczęcia i prowadzenia biznesu może przyczynić się w istotny sposób do zwiększenia liczby nowo otwieranych firm jak również do istotnych oszczędności zarówno sektora publicznego jak i przedsiębiorców. Pozytywnie należy ocenić, że prace będzie koordynował Mariusz Haładyj, podsekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju oraz, że do Zespołu zaproszono ekspertów prawa gospodarczego, przedstawicieli nauki oraz praktyków.

2. Podjęcie działań związanych ze zmianami w ustawie prawo zamówień publicznych, które mają na celu zwiększenie udziału MŚP w zamówieniach publicznych

Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy -Prawo zamówień publicznych wpłynął do Sejmu 24 marca 2016. Projekt zakłada zmiany, które mają ułatwić MŚP dostęp do zamówień publicznych. Miedzy innymi zmiany te mają dotyczyć uproszczenia i uelastycznienia procedur, zmniejszenia obowiązków formalnych na etapie ubiegania się o zamówienie. Mniejsze będą możliwości stosowania kryterium najniższej ceny. Projekt zakłada również wprowadzenie nowego trybu tzw. partnerstwa innowacyjnego, który pozwoli na wyłonienie partnerów, którzy przeprowadzą prace badawczo-rozwojowe i spośród których wybrany zostanie partner, któremu udzielone zostanie dostawa innowacyjnego produktu. Tryb partnerstwa innowacyjnego będzie mógł być wykorzystany przez zamawiających, którzy nie znajdują na rynku produktów czy usług, którzy poszukują innowacyjnego produktu czy usługi. Stosowanie tego trybu w praktyce może skierować dodatkowy strumień publicznych pieniędzy na innowacje.

Zagrożenia dla gospodarki i przedsiębiorców:

- 1. Zapowiadane przez Rząd (miedzy innymi w prezentacji Planu na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju) zmiany w dokumentach strategicznych stanowiących bazę dla Programów Operacyjnych realizowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 i zmian w Programach Operacyjnych mogą spowodować opóźnienia w wydatkowaniu środków a nawet utratę części środków.**

Istotne zmiany w Programach Operacyjnych wymagają uzgodnień na poziomie Komisji Europejskiej. Jest to zwykle wielomiesięczna procedura negocjacyjna. Głębokie zmiany, jeżeli zostaną zaakceptowane przez KE mogą powodować konieczność dalszych (wcześniejszych lub późniejszych) zmian w dokumentach i przepisach krajowych, procedurach, dokumentach konkursowych, systemach informatycznych. To spowoduje z jednej strony konieczność poniesienia dodatkowych nakładów przez instytucje wdrażające, z drugiej strony niepewność przedsiębiorców -beneficjentów co do możliwości i terminów aplikowania oraz przedsiębiorców- wykonawców co do harmonogramów robót. MR powinno poinformować kiedy i w jakim zakresie planowane są zmiany Programów Operacyjnych, czyli jakie projekty, działania, instrumenty będą zmieniane, w jakim zakresie i kiedy.

- 2. Brak szczegółowych projektów i konkretnych działań odnośnie do zapowiadanych od kilku miesięcy zmian w zakresie sposobu działania instytucji wspierających innowacyjność i przedsiębiorczość, będących w nadzorze Ministra Rozwoju oraz innych Ministrów**

Minister Rozwoju od kilku miesięcy (miedzy innymi w Planie na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju) zapowiada zmiany w funkcjonowaniu instytucji, które do tej pory wdrażały instrumenty polityki przedsiębiorczości i innowacyjności. Planowane jest stworzenie, w oparciu o funkcjonujące instytucje wspierania rozwoju (m.in. Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A., Polską Agencję Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A., Agencję Rozwoju Przemysłu S.A., Polskie Inwestycje Rozwojowe S.A., Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości), zintegrowanej struktury instytucji rozwoju w ramach Grupy Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. nadzorowanej przez Ministra Rozwoju, zwanej dalej: „PFR”. Zakres i sposób włączenia w zintegrowane struktury PFR Banku Gospodarstwa Krajowego zostanie określony w szczegółowej koncepcji przygotowanej przez Ministra Rozwoju przy udziale Ministra Finansów. Brak jednak do tej pory wytycznych co do sposobu dalszego działania kilku bardzo ważnych instytucji, zarządzających znaczącymi środkami może powodować zmniejszenie motywacji w bieżącym działaniu, co za tym idzie obniżenie jakości. W świetle olbrzymich wyzwań (koniec starej perspektywy i przyspieszenie nowej) taki nieład instytucjonalny i trwanie w wyczekiwaniu zmian może spowodować problemy z realizacją krótkookresowych i długookresowych zadań.

Promocja gospodarki za granicą

DR WOJCIECH WARSKI

minister ds. zagranicznej promocji przedsiębiorców Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Wiceprzewodniczący Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych. Przedsiębiorca, właściciel i prezes firmy informatycznej SOFTEX DATA. Od połowy lat 90. mocno zaangażowany w działalność w organizacjach przedsiębiorców. Specjalista w zakresie promocji gospodarczej i stosunków gospodarczych. Przewodniczący Konwentu BCC.

☎ 601 375 008 ✉ wojciech.warski@bcc.org.pl

PRIORYTETY – jakie działania i dlaczego powinien podjąć rząd w danym obszarze?

Nadal nie jest dyskutowana ewolucja działań WPHI w kierunku wsparcia operacyjnego. Również określenie możliwości wykonania i rozliczenia w kraju typowych usług płatnych po koszcie wykonania zlecenia. Konieczne jest uzupełnienie pracy WPHI białym wywiadem i pracą na zlecenie lokalnych pracowników.

Należy bezwzględnie zlikwidować dotychczasowe rozwiązanie systemowe - rozproszenie polskiego wysiłku promocji i wsparcia eksporterów. W praktyce uniemożliwiało to realną współpracę resortów (praca „silosowa”). W szczególności należy powiązać – na poziomie ustawy o działach – współpracę Ministerstwa Rozwoju z Ministerstwem Spraw Zagranicznych tak, by w pełni wykorzystać pracę ambasadorów, sekcji ekonomicznych ambasad i WPHI.

Wyrażane czasem opinie o niezasadności rozbudowanych działań zagranicznych i kierujących polskich przedsiębiorców do lokalnych kancelarii prawnych i lobbystów, jest zaprzeczeniem idei głębszego wspierania przedsiębiorców przez polskie placówki zagraniczne. Opozycja wobec postulatów aktywnego wsparcia przedsiębiorców na konkretnych rynkach jest wyrazem niezrozumienia, że inwestycja taka nie jest „dotowaniem przedsiębiorców” lecz najlepszą możliwą inwestycją w polską gospodarkę jako całość, inwestycją kreującą miejsca pracy i stymulującą praktycznie innowacyjność tej gospodarki. Priorytetowe traktowanie eksportu – jako ogromnej szansy przyspieszenia rozwoju gospodarczego – wymaga niestandardowych rozwiązań, szczególnie wobec przedsiębiorców sektora MŚP.

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Działania, które zasługują na aprobatę:

Ministerstwo Rozwoju deklaruje duże zainteresowanie tematem mocniejszego wsparcia polskich eksporterów i inwestorów za granicą. Przywoływane są argumenty tożsame z tymi, które BCC podnosiło już w latach 2008-2009 o konieczności zlikwidowania szkodliwego rozdrobnienia działań promocyjnych pomiędzy liczne agendy i komórki administracji rządowej.

Nie ma jednak żadnych informacji o konkretnych zamiarach nowego kierownictwa MR w tym zakresie. Można oczekiwać przeorganizowania również pracy oddziałów zagranicznych - WPHI. Odnotować należy, że wiele placówek WPHI wykonuje sporą i pożyteczną pracę – ale bardziej

zaangażowaniem konkretnych pracowników, a nie dzięki rozwiązaniom systemowym. Ubolewać należy, że ich skromna obsada kadrowa utrudnia dedykowane zajmowanie się kompetentnym urzędnikom zleconymi sprawami.

Zagrożenia dla gospodarki i przedsiębiorców:

Nadal brak jest ustosunkowania się MR do powtarzanego wielokrotnie postulatu utworzenia „koszyka” działań wykonywanych bezpłatnie zagranicą na rzecz polskich przedsiębiorców w ich wysiłku znalezienia rynku zbytu i wiarygodnych partnerów handlowych. Zapotrzebowanie na podstawowe usługi jest duże. W takim zestawie winne być np. usługi weryfikacji rzetelności potencjalnych kontrahentów polskich firm w dostępnych lokalnie bazach podatkowych, bankowych i windykacyjnych, oraz elementarne usługi lobbingowe w postaci organizacji aktywnego kojarzenia parterów biznesowych czy obsługi misji.

Spółki Skarbu Państwa i prywatyzacja

DR GRAŻYNA MAGDZIAK

minister skarbu i prywatyzacji Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Ekspert z zakresu zagadnień prywatyzacyjnych, analizy finansowej przedsiębiorstw, rynku kapitałowego i restrukturyzacji. Doradca parlamentarny i doradca ekonomiczny wielu firm. Od 20 lat prezes jednej z najlepszych firm doradczych – BAA Polska. Stały członek Trójstronnej Komisji ds. Społeczno-Gospodarczych z ramienia przedsiębiorców. Jedna z założycielek BCC, członek Rady Organizatorów oraz Konwentu BCC.

☎ 22 562 33 43 ✉ grazyna.magdziak@bcc.org.pl

PRIORYTETY – jakie działania i dlaczego powinien podjąć rząd w danym obszarze?

1. Dokończenie procesu prywatyzacji firm państwowych w zakresie przewidzianym do realizacji w latach ubiegłych, a nawet w poszerzonym obszarze spółek funkcjonujących w ramach dużych, państwowych grup kapitałowych, nie prowadzących jednak działalności istotnej dla tych grup. Obecnie procesy prywatyzacyjne zostały wstrzymane, z wyjątkiem sprzedaży tzw. „resztówek”.
2. Opracowanie i uchwalenie ustawy o nadzorze właścicielskim w spółkach Skarbu Państwa, regulującej w sposób kompleksowy wszystkie sfery funkcjonowania tych spółek, w tym powoływania kompetentnych zarządów rad nadzorczych. Ideą przewodnią ustawy powinno być nie tylko zapewnienie by działały one w interesie ogólnospołecznym, ale też zgodnie z zasadami rynkowymi i w sposób wymagający osiągnięcia maksymalnej efektywności ekonomicznej.

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Działania, które zasługują na aprobatę:

1. Przyjęcie zasady tworzenia dla spółek państwowych, ważnych z punktu widzenia gospodarki długoterminowych strategii rozwoju, którym to strategiom mają być podporządkowane decyzje operacyjne. Jest to pozytywna zmiana wobec posunięć poprzedniej ekipy rządzącej, która ukierunkowywała te spółki na działania krótkookresowe, a nawet doraźne. Problem w tym by nie były to tylko założenia deklaratywne.
2. Zamiar likwidacji Ministerstwa Skarbu Państwa w kształcie funkcjonującym dotychczas. Niepokój budzi jednak brak informacji o tym – mimo iż nowy rząd funkcjonuje już przeszło cztery miesiące – jak wyglądać będzie nadzór administracyjny nad spółkami państwowymi oraz kto realizować będzie procesy prywatyzacyjne.

Zagrożenia dla gospodarki i przedsiębiorców:

1. Poszerzenie listy spółek uznanych za strategiczne dla gospodarki, wyłączonych z procedur prywatyzacyjnych i uruchomienie totalnej ekspansji konsolidacyjnej. Praktycznie planuje się tworzenie czempionów narodowych ze wszystkiego, co tylko Skarb Państwa jeszcze posiada, niezależnie od tego czy ma to sens ekonomiczny czy nie. Konsolidacja jest bowiem

rozwiązaniem zasadnym tylko wówczas, gdy zapewnia wzrost efektywności łączonych firm. Część obecnych działań resortu ma – jak się wydaje – znaczenie ideologiczne i w dłuższym czasie zwiększy tylko koszty funkcjonowania państwowego sektora gospodarki.

- 2.** Rząd, a przede wszystkim szef Resortu jawnie lekceważą prywatnych właścicieli w spółkach częściowo już sprywatyzowanych, głosząc pogląd, że firmy te powinny działać przede wszystkim w interesie ogólnospołecznym. Inaczej przedstawiono przyszłość tych spółek w czasie zbywania ich akcji. Takie podejście zniechęci inwestorów krajowych i zagranicznych inwestorów do zakupów akcji firm z dużym udziałem Skarbu Państwa i mieć będzie bardzo niekorzystny wpływ na polski rynek giełdowy, a rynek ten już obecnie przeżywa kryzys.

Ochrona Zdrowia

ANNA JANCZEWSKA-RADWAN

minister ds. systemu ochrony zdrowia Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Prezes Ogólnopolskiej Izby Gospodarczej Wyrobów Medycznych „POLMED”. Właścicielka firmy Medim. Założycielka Polskiego Stowarzyszenia Właścielek Firm. W latach 2004–2008 członek Rady Zamówień Publicznych przy prezesie Urzędu Zamówień Publicznych. W 1991 r. uzyskała tytuł Pierwszej Damy Biznesu, a 1997 r. tytuł Businesswoman. Ekspert BCC ds. służby zdrowia.

☎ 602 335 003, 600 916 626 ✉ anna.janczewska-radwan@bcc.org.pl

PRIORYTETY – jakie działania i dlaczego powinien podjąć rząd w danym obszarze?

1. Ustawowe i systemowe uregulowania dotyczące wynagrodzeń wszystkich grup zawodowych w ochronie zdrowia. Narastające problemy braków kadrowych w zakresie określonych grup zawodowych oraz wyzwania związane ze starzejącym się społeczeństwem wymagają pilnego wypracowania na drodze dialogu społecznego stosownych rozwiązań zmierzających do likwidacji tych niedoborów.
2. Stworzenie systemu gromadzenia i przekazywania wiarygodnych i kompletnych informacji i danych medycznych w ramach porządkowania systemu informatyzacji ochrony zdrowia. Braki w tym zakresie uniemożliwiają podejmowanie racjonalnych decyzji i są jedną z istotnych przeszkód w poprawie sytuacji w ochronie zdrowia.
3. Nowelizacja ustawy o refundacji leków w zakresie leków z importu, ustawy Prawo Farmaceutyczne w związku z koniecznością implementacji tzw. dyrektywy fałszywkowej oraz nowelizacja ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia celem poprawy bezpieczeństwa stosowania suplementów diety i nadzoru nad rynkiem tych produktów.

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Działania, które zasługują na aprobate:

1. Powołanie Rady Zdrowia Publicznego i przekazanie do konsultacji społecznych Narodowego Programu Zdrowia.
2. Otwarcie Ministerstwa Zdrowia na dialog społeczny poprzez powołanie szeregu zespołów ds. rozwiązywania określonych problemów w ochronie zdrowia z udziałem ekspertów zewnętrznych, wznowienie po długiej przerwie prac Trójstronnego Zespołu ds. Ochrony Zdrowia oraz uruchomienie konkursów na dofinansowanie projektów dotyczących rozwijania dialogu społecznego oraz społecznej odpowiedzialności systemu ochrony zdrowia.
3. Wydanie zgody przez Ministra Zdrowia na refundację produktów zawierających kannabinoidy w ramach importu docelowego.

Zagrożenia dla gospodarki i przedsiębiorców:

1. Brak strategii i konkretnych działań w zakresie stabilnego rozwoju polskiego przemysłu farmaceutycznego.
2. Brak koniecznych zmian w systemie orzecznictwa niepełnosprawności, który naraża zarówno pracodawców, jak i niepełnosprawnych pracowników, na szereg uciążliwości i problemów.

Prawo gospodarcze

RYSZARD KALISZ

minister ds. prawa gospodarczego w Gospodarczym Gabinecie Cieni BCC

W latach 1987 – 2007 wykonywał zawód adwokata. Ekspert w obradach „ Okrągłego Stołu” (1989), zastępca Przewodniczącego Trybunału Stanu (1993-1995), współtwórca przepisów Konstytucji RP z 2 kwietnia 1997 r., Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta RP (1997-2000), Szef Kancelarii Prezydenta (1998-2000), Członek Rady Bezpieczeństwa Narodowego (2000-2005), Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji RP (2004-2005). Poseł na Sejm IV, VI i VII kadencji (2001-2015).

☎ 601 884 411 ✉ ryszard.kalisz@bcc.org.pl

PRIORYTETY – jakie działania i dlaczego powinien podjąć rząd w danym obszarze?

1. 1 lipca 2015 r. weszła w życie ustawa wprowadzająca co do zasady kontrydiktoryjny proces karny. Po kilku miesiącach funkcjonowania tych przepisów zostały one przez większość parlamentarną PiS uchylone. Należy je przywrócić. Równowaga stron w procesie i przyjęcie za podstawę uznania z winnego tylko legalnie zdobytych dowodów to niezbędne warunki wyroku.
2. Przepisy fiskalne muszą być uchwalane i wydawane zgodnie z zasadami przyzwoitej legislacji. Nie mogą być zastępowane interpretacjami. Natomiast dopuszczalne są wykładnie zgodne z zasadami prawnymi. Nawet daniny nie mogą naruszać gwarancji praw obywatelskich.

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Działania, które zasługują na aprobatę:

Jest tylko jedno, dobrze, że sformułowano – wprawdzie bardzo życzeniowy – Plan Morawieckiego. Innych nie ma.

Zagrożenia dla gospodarki i przedsiębiorców:

1. Anihilacja Trybunału Konstytucyjnego. Rzeczpospolita przestała być demokratycznym państwem prawnym. Brakuje gwarancji ochrony praw i wolności, również w sferze gospodarki.
2. Nowela do ustawy o policji daje władzy uprawnienia inwigilacji podmiotów gospodarczych na wielką skalę. Wszelkie „ tajemnice” można włożyć do lamusa.

System stanowienia prawa

WITOLD MICHAŁEK

minister ds. procesu stanowienia prawa Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Członek i współzałożyciel Stowarzyszenia Profesjonalnych Lobbyistów w Polsce. Współwłaściciel firmy lobbingskiej i doradczej UNILOB. Koordynator i konsultant w wielu międzynarodowych projektach, mających na celu pomoc we wprowadzaniu regulacji i instytucji gospodarki rynkowej w krajach Europy Środk.-Wsch., Azji i Afryki, finansowanych przez USAID, UE oraz rząd Wielkiej Brytanii. Ekspert BCC ds. gospodarki, legislacji i lobbingu.

☎ 605 426 959 ✉ witold.michalek@bcc.org.pl

PRIORYTETY – jakie działania i dlaczego powinien podjąć rząd w danym obszarze?

1. Konieczny jest jak najszybszy powrót do przygotowywania przez rząd założeń projektów ustaw. Od początku 2016 (a także wcześniej – od listopada 2015) z nieznanych przyczyn rząd (prawie) nie przygotowuje założeń projektów ustaw. Założenia te powinny być opublikowane z odpowiednim wyprzedzeniem i szeroko skonsultowane przez interesariuszy. Projekt ustawy powinien być przygotowany przez rząd dopiero po zakończeniu konsultacji założeń oraz ustosunkowaniu się do zgłoszonych uwag.
2. Konieczna jest poprawa jakości Ocen Skutków Regulacji załączanych do projektów ustaw. Oceny te powinny zawierać przewidywane skutki dla przedsiębiorców w stopniu znacznie szerszym i oparte na znacznie bardziej wiarygodnych wyliczeniach, niż ma to miejsce obecnie.

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Działania, które zasługują na aprobatę:

Ministerstwo Rozwoju, w ramach wznowionej działalności Zespołu ds. Doskonalenia Regulacji Gospodarczych, podjęło dialog z ekspertami środowisk gospodarczych nt. priorytetowych kierunków zmniejszania barier działalności gospodarczej oraz zainicjowało konsultowanie założeń i projektów legislacyjnych na wczesnym etapie ich tworzenia. Jest to pozytywny przykład współdziałania, mający na celu poprawę jakości stanowionych regulacji dotyczących gospodarki.

Podobną praktykę powinny wdrożyć także inne ministerstwa. Uniknęłyby dzięki temu chaosu i utraty zaufania wielu środowisk gospodarczych, jak miało to miejsce przy pracach nad ustawą o podatku od handlu detalicznego, autorstwa Ministerstwa Finansów.

Zagrożenia dla gospodarki i przedsiębiorców:

Kontynuacja praktyki „zastępowania” projektów legislacyjnych rządu przez tzw. „inicjatywy poselskie”, które omijają ważne etapy procesu legislacyjnego, w tym niezbędne konsultacje z interesariuszami oraz ważnymi instytucjami publicznymi, przez co stwarzają zagrożenie tworzenia prawa złej jakości, wymagającego poprawek w krótkim czasie po wejściu w życie ustawy.

Środowisko naturalne

RYSZARD PAZDAN

minister środowiska Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Ekspert Sejmowej Komisji Ochrony Środowiska poprzednich kadencji, członek szeregu polskich i zagranicznych stowarzyszeń zawodowych, m.in. przedstawiciel Polski w PREPARE/EUREKA (zarządzanie programami zapobiegania zanieczyszczeniom). Założyciel i prezes firmy ATMOTERM SA. Autor wielu publikacji i ekspertyz dotyczących m.in. handlu pozwoleniami do emisji CO₂, oddziaływań na środowisko, zarządzania informacjami środowiskowymi. Przewodniczący Komisji BCC ds. zmian klimatycznych i ryzyk środowiskowych.

☎ 661 426 679 ✉ ryszard.pazdan@bcc.org.pl

PRIORYTETY – jakie działania i dlaczego powinien podjąć rząd w danym obszarze?

1. Opracowanie krajowego programu transformacji do gospodarki cyrkulacyjnej.
2. Kontynuacja reformy gospodarki wodnej.
3. Intensyfikacja działań związanych z poprawą jakości powietrza.
4. Weryfikacja i usprawnienie funkcjonowania systemu ochrony środowiska w Polsce.

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Ocena rządu w obszarze ochrony środowiska w I kw.2016 jest obiektywnie bardzo trudna dlatego, że wszelkie działania wyraźnie były skoncentrowane na „czyszczeniu” spraw, które mają kluczowe znaczenie dla środowiska kraju. Sytuacja w tym zakresie i to we wszystkich komponentach jest wręcz dramatyczna i jakkolwiek poprawa tego stanu wymaga czasu i dużych pieniędzy przy założeniu oczywiście właściwego planu działań.

Sytuację komplikują skargi przeciwko Polsce do TS za powszechne niedotrzymywanie jakości powietrza w zakresie pyłów, tlenków azotu i benzoalfapirenu za co grożą nam wysokie kary, oraz upomnienia za niepełną implementację dyrektyw UE w tym zakresie. Ponadto Polska będzie musiała dokonać w stosunkowo krótkim czasie wdrożenia zupełnie nowych dyrektyw „odpadowych” co wiązać się będzie praktycznie z całkowitą reformą gospodarki odpadami w Polsce.

Na duży plus w tym zakresie należy zaliczyć nadanie przez MŚ wysokiego priorytetu transformacji w kierunku gospodarki cyrkulacyjnej ze względu na wyzwania w tej dziedzinie i możliwości wykorzystania jej dla intensywniejszego rozwoju Polski. Istotnym by było, aby służy za tym konkretne działania stymulowane przez MŚ i MR.

Słusznym działaniem jest również podjęcie reformy gospodarki wodnej. Należy jednak zwrócić szczególną uwagę na zapewnienie środków na utrzymanie infrastruktury tj. obiektów piętrzących, przeciwpowodziowych i oczyszczalni ścieków. Weryfikacji powinny ulec mapy zagrożeń powodziowych.

Plusem jest przyjęcie Krajowego Programu Ochrony Powietrza, jednak jest on dokumentem zbyt ogólnym aby przyniósł praktyczne rezultaty. Należy odrzucić podejścia resortowe i regionalne i spojrzeć na konieczność poprawy jakości powietrza z punktu widzenia całego państwa, mając świadomość, że korzyści znacząco przekraczają koszty działań.

Oczekiwane byłoby podjęcie prac nad poprawą funkcjonowania całego systemu ochrony środowiska w Polsce. Istniejące analizy wykazują jego bardzo małą efektywność oraz potrzebę usprawnienia instytucjonalnego. Nieadekwatność organów właściwych w poszczególnych dziedzinach środowiska, jak i całego systemu prawnego powoduje dużą uciążliwość dla firm jak i wysokie koszty jego utrzymania.

Na minus należałoby zaliczyć brak zaangażowania rządu do poselskiej „ustawy wiatrakowej” mogącej w dużym stopniu skomplikować rozwój energetyki odnawialnej w naszym Kraju.

Cyfryzacja i rozwój społeczeństwa informacyjnego

KRZYSZTOF SZUBERT

minister ds. cyfryzacji Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Absolwent Politechniki Warszawskiej, na stanowiskach kierowniczych zarówno polskich jak i zagranicznych przedsiębiorstw branży informatycznej od ponad dziesięciu lat. Inicjator oraz pierwszy Przewodniczący Koalicji na Rzecz Społeczeństwa Informatycznego (KRESI). Przewodniczący Komisji BCC ds. Informatyki, Telekomunikacji i Społeczeństwa Informatycznego. Przedstawiciel BCC w Mazowieckiej Radzie Innowacyjności (Urząd Marszałkowski) oraz sejmowej Komisji Innowacyjności i Nowoczesnych Technologii. Prezes Zarządu CONNECT DISTRIBUTION sp. z o.o. – laureata wielu prestiżowych nagród i wyróżnień, m.in. Medal Europejski, Gazeta Biznesu czy Diamenty Forbes'a.

☎ 602 103 357 ✉ krzysztof.szubert@bcc.org.pl

PRIORYTETY – jakie działania i dlaczego powinien podjąć rząd w danym obszarze?

1. Umocowanie Ministra Cyfryzacji w roli nadrzędnej obszaru szerokorozumianej cyfryzacji w stosunku do pozostałych resortów oraz jednostek związanych z tym obszarem

Dotychczasowe rozproszenie decyzyjności nie pozwalało na efektywne zarządzanie procesem cyfryzacji. Taka struktura wpływała negatywnie na czas budowy dużych systemów informatycznych oraz wysokie koszty ich produkcji, przy małej efektywności dla obywatela. Koordynacja działań w obszarze cyfryzacji dotyczyć powinna nie tylko relacji międzyresortowych, ale także współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami i stowarzyszeniami krajowymi, strukturami unijnymi i innymi organizacjami międzynarodowymi odpowiedzialnymi za obszar cyfryzacji. Rola swoistego „głównego informatyka kraju” (CIO Polski / *Chief Information Officer*).

2. Ustanowienie bliskiej i strategicznej współpracy Ministerstwa Cyfryzacji oraz Ministerstwa Rozwoju, która jest kluczowa dla rozwoju polskiej innowacyjności

Wybór strategicznych specjalizacji, efektywne finansowanie projektów, stałe podnoszenie kompetencji kadr, budowa nowoczesnej infrastruktury telekomunikacyjnej, ekspansja zagraniczna, czy też szerokorozumiane cyber-bezpieczeństwo to tylko wybrane kierunki kluczowych działań leżących w zakresie kompetencji Ministra Cyfryzacji (MC) oraz Ministra Rozwoju (MR). Planem kierunkowym zbierającym w/w elementy w coraz bardziej spójną całość jest „Plan na rzecz zrównoważonego rozwoju” – Ministerstwa Rozwoju (Plan Morawieckiego), którego fundamentem dla 5 filarów rozwoju gospodarczego Polski jest tzw. sprawne państwo, zbudowane na bazie nowoczesnej i efektywnej e-administracji, leżącej w całości w zakresie kompetencji Ministra Cyfryzacji.

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Działania, które zasługują na aprobatę:

1. Wprowadzenie ładu organizacyjnego w zakresie pracy resortu cyfryzacji

Resort Cyfryzacji przeszedł w minionych 4-miesiącach bardzo duże zmiany. Przekazanie działu „Administracja” wraz z zasobem ludzkim do MSW (i A) – co BCC postulował od dłuższego czasu - przejęcie nadzoru nad kolejnymi jednostkami (Centralny Ośrodek Informatyki, Instytut Łączności, Instytut Maszyn Matematycznych, Instytut Technik Innowacyjnych EMAG, Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa – NASK, Centrum Cyfrowej Administracji, Centrum Projektów Polska Cyfrowa, czy Urząd Komunikacji Elektronicznej) – to tylko część zmian zapowiadanych i zrealizowanych przez nowy resort Ministra Cyfryzacji.

2. Opracowanie i skonsultowanie społeczne dokumentu „Kierunki Działań Strategicznych Ministra Cyfryzacji w obszarze informatyzacji usług publicznych”

Jasny i precyzyjny dokument kierunkowych działań Ministra Cyfryzacji, niezbędny zarówno dla biznesu, obywateli, administracji centralnej, samorządowej, jak i wszelkich jednostek związanych z szeroko pojętą cyfryzacją kraju. Bardzo cenne dla rynku jest również zamieszczenie na stronach internetowych Ministerstwa Cyfryzacji wszystkich opinii, które wpłynęły w toku konsultacji społecznych w/w dokumentu – dających pełną przejrzystość działania procesu konsultacyjnego.

Zagrożenia dla gospodarki i przedsiębiorców:

1. Brak umocowania Ministra Cyfryzacji w roli „głównego informatyka kraju”

Cyfryzacja to działanie horyzontalne, obejmujące praktycznie wszystkie resorty oraz sfery życia. Dla budowy struktur koordynacyjnych w cyfryzacji administracji konieczne jest zdecydowanie wzmocnienie roli Ministra np. poprzez KRMC zarówno w zakresie opiniowania nowych projektów informatycznych zgłaszanych przez administrację centralną oraz regionalną, jak i opiniowanie projektów legislacyjnych i strategicznych, z obszaru szeroko rozumianej cyfryzacji kraju. Wymaganie pozytywnej opinii KRMC przed uruchamianiem nowych projektów administracji państwowej pozwoli ministrowi cyfryzacji na spójne monitorowanie oraz zarządzanie informatyzacją Polski.

2. Brak koordynacji pracy resortów w obszarze cyfryzacji (oraz innowacyjności) na arenie europejskiej i międzynarodowej

Na chwilę obecną blisko 75% prawa (również w zakresie ICT) tworzone jest w Unii Europejskiej. W drugiej połowie 2016 roku – za prezydencji słowackiej – spodziewana jest bardzo duża ilość aktów legislacyjnych związanych z Jednolitym Rynkiem Cyfrowym. Musimy zdecydowanie zwiększyć naszą obecność i aktywność na forum wszelkich gremiów EU oraz również zdecydowanie usprawnić i koordynować współpracę resortów na arenie europejskiej w obszarze szeroko pojętej cyfryzacji. Działania realizowane na poziomie unijnym powinny być inicjowane na jak najwcześniejszym etapie prac oraz opierać się na zasadzie promowania interesów najbardziej korzystnych z punktu widzenia polskiego obywatela i przedsiębiorcy.

Współpraca nauka – biznes

SŁAWOMIR OLEJNIK

minister ds. rozwoju współpracy nauki i biznesu Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Doktorant Politechniki Warszawskiej i absolwent Politechniki Krakowskiej. Ekspert BCC ds. innowacyjności oraz współtwórca i prezes zarządu Fundacji Polska Innowacyjna. Pracował jako menedżer średniego i wyższego szczebla w branży rekrutacyjnej i IT. Trener biznesu i współtwórca firmy szkoleniowo-doradczej S&O Partners, w ramach której doradza startup'om na wczesnym etapie rozwoju oraz szkoli menedżerów i przyszłych liderów. Były członek Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, a w latach 2012-2014 prezes zarządu Fundacji Studenckie Forum BCC.

☎ 793 777 457 ✉ slawomir.olejnik@bcc.org.pl

PRIORYTETY – jakie działania i dlaczego powinien podjąć rząd w danym obszarze?

1. Uchwalenie *Małej ustawy o innowacyjności*, która jest kolejnym krokiem do m.in. poszerzenia możliwości finansowania i rozwoju działalności B+R przedsiębiorstw, komercjalizacji wyników badań naukowych, zachęcania naukowców do komercjalizowania wynalazków i współpracy z przemysłem, umożliwienia uczelniom i jednostkom badawczym swobodniejszego dysponowania określonym majątkiem oraz polepszenia współpracy na płaszczyźnie nauka-biznes czy nauka-przemysł. Jednocześnie sprawne wprowadzenie w życie tej ustawy powinno stać się jednym z etapów systematycznej pracy na rozwojem innowacyjności w Polsce.
2. Rozwijanie prac nad działaniami mających na celu internacjonalizację polskiego biznesu oraz najlepszych startupów. Jednocześnie większą wagę położyć warto na tworzenie sieci współpracy oraz relacji pomiędzy kadrą akademicką, młodymi naukowcami i doktorantami z Polski, a osobami spoza kraju, w szczególności z Polonią i osobami polskiego pochodzenia. Działanie takie przyśpieszyć może rozwój innowacyjności w Polsce i stać się impulsem do:
 - a. prowadzenia międzynarodowych badań i powstawania technologii o globalnym zasięgu, przy użyciu finansowania z perspektywy UE 2014-2020,
 - b. powstawania startupów i firmy typu spin-off/spin-out z technologii opracowywanych przez naukowców,
 - c. kontynuowania lub rozpoczynania badań w Polsce przez polskich młodych naukowców i studentów kształcących się za granicą na różnych etapach swojej edukacji,
 - d. przenoszenia lub rozwijania działalności B+R do Polski we współpracy z: organizacjami otoczenie biznesu, uczelniami, klastrami i lokalnymi przedsiębiorstwami,
 - e. budowania wizerunku polski, jako jednego ze światowych centrów innowacji.

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Działania, które zasługują na aprobatę:

1. Wicepremier Mateusz Morawiecki zapowiedział, iż w tym roku przygotowane będą dwa pakiety zmniejszające obciążenia biurokratyczne dla polskich firm. Jednocześnie zaznaczył, iż rozpoczęte będą również prace nad nowym Prawem zamówień publicznych. W obu przypadkach działania te mogą przynieść korzyści zarówno prywatnym przedsiębiorstwom,

jaki uczelniom wyższym. Zniwelowanie barier biurokratycznych na obu tych płaszczyznach może mieć znaczącą rolę w rozwoju współpracy na płaszczyźnie nauki i biznesu, ułatwień dla startupów i firm typu spin-off i spin-out powstających na uczelniach, rozwoju jednostek badawczych, jaki i dla zmniejszenia procesów administracyjnych, które często zniechęcają przedsiębiorców od współpracy z uczelniami.

2. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego uruchomiło cykl konsultacji społecznych, które dotyczą m.in. szkolnictwa wyższego i rozwoju innowacyjności w Polsce. Tego typu działania ze strony Rządu w dziedzinach, które są obecnie jednymi z kluczowych dla długoterminowego rozwoju polskiej gospodarki uważam za kluczowe, również aspekcie budowania społeczeństwa obywatelskiego. Jednocześnie wyrażamy nadzieję, iż praktyki te będą kontynuowane nadal w atmosferze dialogu, również na płaszczyźnie kształtowania ostatecznej formy ustaw.

Zagrożenia dla gospodarki i przedsiębiorców:

Polska pod kątem potencjału naukowego jest w czołówce Europy, jednak do tej pory nie był on dobrze zagospodarowany. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego planuje w najbliższych 3 latach prowadzić prace i konsultacje wskazujące na to, jak powinna wyglądać polska nauka i polskie uczelnie w przyszłości. Jest to działanie jak najbardziej potrzebne w sferze długoterminowej, jednocześnie patrząc na obecne uwarunkowania związane z wydatkowaniem funduszy unijnych w perspektywie 2014-2020 oraz prace prowadzone nad ustawami dot. innowacyjności, odbiurokratyzowania działalności przedsiębiorców czy zamówień publicznych, pojawia się zagrożenie, iż polskie uczelnie wyższe mogą nie nadążyć nad zmianami związanymi z dostosowaniem swojej działalności do większych aniżeli do tej pory potrzeby szerszego grona przedsiębiorstw i rynku pracy, pod kątem prowadzenia badań, ich komercjalizacji, dostępnych odpowiednich zasobów kadrowych czy też procesu dydaktycznego. Warto w tym miejscu podkreślić, iż prace nad wspieraniem rozwoju innowacyjności polskiej gospodarki oraz efektywniejszego wydatkowania środków unijnych Rząd podejmuje bardzo dynamicznie, natomiast zmiany na uczelniach wyższych nie posiadają tak aktywnego i rozwiniętego bieżącego planu działania, który w najbliższym czasie wprowadziłby nas na „tory innowacji”. W europejskim i globalnym aspekcie konkurencyjności innowacyjnych gospodarek uczelniom potrzebne są m.in.:

1. systematyczne umiędzynarodowianie kariery naukowej młodych polskich naukowców np. poprzez obowiązkowe staże zagraniczne w uczelniach lub firmach czy prowadzenie badań naukowych w zespołach międzynarodowych,
2. systematyczne wprowadzanie obowiązku mobilności doktorantów i młodych naukowców zarówno krajowej i międzynarodowej na różnych etapach rozwoju kariery naukowej,
3. zaangażowanie przedstawicieli przedsiębiorstw w proces zarówno oceny programów studiów, jak i w prowadzenie zajęć oraz oferowanie doktoratów dla przemysłu,
4. poszerzenie kryteriów oceny kadry akademickiej, młodych naukowców i doktorantów o elementy promujące aktywność poza publikacyjną (np. prowadzenie własnych firm, pomoc w zakładaniu startupów studentom i doktorantom, wystąpienia w mediach (udokumentowane), organizacja konferencji międzynarodowych, uczestnictwo w badaniach

prowadzonych z lub dla biznesu, zasiadanie w radach eksperckich i doradczych w NCBR, PARP czy projektach w ich ramach prowadzonych, ilość podopiecznych współpracujących z przemysłem, prowadzenie zajęć na innych uniwersytetach w szczególności zagranicznych, ilość prowadzonych projektów z przemysłem etc.),

5. polityka podatkowa zachęcająca do zatrudniania do działów B+R doktorantów i studentów, którzy według doświadczeń USA, Kanady czy Wielkiej Brytanii są głównym motorem innowacji w firmach.

Jak najbardziej Polsce potrzebna jest wizja uniwersytetów i nauki w przyszłości, a jednocześnie przy dynamicznym rozwoju kraju potrzebny jest plan i mechanizmy działania, które wesprą rozwój gospodarki ze strony uczelni wyższych.

Infrastruktura

MACIEJ GREŁOWSKI

minister infrastruktury Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Menedżer z wieloletnim doświadczeniem. Prezes Orbis SA (1993-2004), prezes Polskiego Instytutu Dyrektorów (2004-2005), członek Rad Nadzorczych wielu spółek publicznych. Wykładowca Corporate Governance w WSB w Nowym Sączu. Ekspert w zakresie zarządzania. Doradca gospodarczy. Laureat prestiżowych nagród Stowarzyszenia Managerów, "Gazety Parkiet", BCC. Przewodniczący Rady Głównej BCC.

☎ 502 333 330 ✉ maciej.grelowski@bcc.org.pl

PRIORYTETY – jakie działania i dlaczego powinien podjąć rząd w danym obszarze?

1. Wypracowanie modelu operacyjnego dla zintegrowanego, kompatybilnego systemu elektronicznej opłaty drogowej. Wdrożenie stosownych regulacji prawnych i operacyjne uruchomienie systemu.
2. Systematyczne, oparte na zasadach ekonomicznych kontraktowanie zadań z bieżącej perspektywy finansowej w obszarze realizacji krajowego systemu dróg i autostrad.

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Działania, które zasługują na aprobatę:

1. Skuteczne zamknięcie kontraktowania zadań z opracowanego wcześniej zbioru projektów drogowych.
2. Zapewnienie finansowania dla realizacji zadań drogowych w oparciu o „KDF”.
3. Generalnie działania resortu w minionym okresie zasługują na pozytywną ocenę.

Zagrożenia dla gospodarki i przedsiębiorców:

1. Znaczące zmniejszenie ilości kontraktów drogowych z „nowej perspektywy finansowej” czyli zagrażająca płynności realizacji ze znaczącymi skutkami dla równowagi rynkowej cen surowców i pracy dla planowanych projektów drogowych.
2. Konflikty z koncesjonariuszami w sprawach bieżących oraz negatywna perspektywa dla realizacji umów koncesyjnych w zakresie ustanowienia poboru opłat drogowych z uwzględnieniem ich powszechnego systemu. Dalsze procedowanie wadliwej prawnie nowelizacji ustawy o drogach płatnych w obecnie proponowanym zakresie należy uznać za jałowe i neutralny dla stanu faktycznego co uniemożliwi osiągnięcie planowanego celu.

Spółdzielczość

MIECZYŚLAW GRODZKI

minister ds. spółdzielczości Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Rzecznik budowlany GINB, rzeczoznawca szacowania nieruchomości, lustrator spółdzielczy. Zastępca przewodniczącego Zgromadzenia Ogólnego Krajowej Rady Spółdzielczej, zastępca przewodniczącego RN Związku Rewizyjnego Banków Spółdzielczych im. Franciszka Stefczyka, Przewodniczący Rady Mazowieckiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa. Prowadzi własną firmę - Przedsiębiorstwo Budowlane GROMAR. Za swoją działalność został odznaczony Srebrnym i Złotym Krzyżem Zasługi. Przewodniczący Komisji Spółdzielczej BCC.

☎ 514 090 080 ✉ mieczyslaw.grodzki@bcc.org.pl

PRIORYTETY – jakie działania i dlaczego powinien podjąć rząd w danym obszarze?

1. Zlokalizowanie w jednym resorcie funkcji związanych z tzw. sektorem drobnej wytwórczości w tym spółdzielczości. Pion ten podlegałby podsekretarzowi stanu. Taka struktura umożliwiłaby koordynację tej części gospodarki, która wytwarza znaczącą część polskiego PKB i daje zatrudnienie ogromnej liczbie Polaków. Dotychczas cały ten sektor – poza spółdzielniami -wtłoczono był w jednolite zasady gospodarcze, określone w Kodeksie Handlowym. Konsekwencją tego stanu jest m.in. ogromna ilość podmiotów kończąca żywot w ciągu 1-3 lat i duża rotacja zatrudnienia. Wniosek Komisji ds. spółdzielczości jest w uzgodnieniach międzyresortowych.
2. Zlikwidowanie podwójnego opodatkowania w spółdzielniach mieszkaniowych. Decyzja taka została wprowadzona w 2006 roku, wprowadziła ona dwa rodzaje dochodowości: z działalności podstawowej (administrowaniem zasobami) opodatkowanej 0 procent podatkiem dochodowym i z działalności gospodarczej – opodatkowanej 19 proc. Przed tą decyzją była jedna stawka podatku a dochody z działalności gospodarczej przeznaczano na utrzymanie zasobów. Dziś działalność gospodarki zasobami mieszkaniowymi nie pozwala pokryć w całości kosztów utrzymania zasobów. Środki spółdzielcze są uszczuplane o znaczną kwotę. Jest to jedyny przypadek w polskim prawie podatkowym takiego podejścia do podatnika i ograniczania jego środków na ważne cele społeczno-bytowe.

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Obecny rząd na obecnym etapie rozeznaje dopiero sytuację w sektorze spółdzielczym. Konsultuje ze spółdzielczości możliwości sektora włączenia się do programów rządowych. Obecne kontakty z przedstawicielami resortów i z Kancelarią Prezydenta RP są obiecujące. Powstaje szansa na umieszczenie w programie Rozwoju budownictwa mieszkaniowego – budownictwa spółdzielczego, być może spółdzielczego lokatorskiego, co może przyspieszyć złagodzenia kwestii braku nowych mieszkań.

Jest szansa na powstanie Kas budowlano-oszczędnościowych. Zgromadzone tam oszczędności mogą posłużyć na udostępnianie mieszkań rodzinom słabo i średnio sytuowanym.

Postępuje proces zrozumienia problemów wsi w postaci spółdzielni rolniczych i pojawiają się twierdzenia w Sejmie, iż należy traktować dawne spółdzielnie produkcyjne, jako normalne gospodarstwa wielorodzinne, nie, jako „przeżytek” ustrojowy.

To wszystko napawa ostrożnym optymizmem, że spółdzielnie będą może traktowane, jako równoprawny podmiot z innymi formami gospodarowania: publiczna, spółkami – jaka podmiot ekonomii społecznej.

Działania, które zasługują na aprobatę:

1. W ustawie o podatku bankowym, przy dużym zaangażowaniu Komisji Spółdzielczości BCC i innych organizacji spółdzielców, banki spółdzielcze nie objęto spec-podatkiem.
2. W projekcie ustawy o podatku od sklepów wielkopowierzchniowych, nie objęto sklepów spółdzielczych tym podatkiem.

Zagrożenia dla gospodarki i przedsiębiorców:

1. Zlekceważenie społecznych argumentów na rzecz równoprawnego traktowania spółdzielni z podmiotami-spółkami i nie wykorzystania obecnego pewnego ożywienia społecznego, w celu szerszego włączenia spółdzielni w życie gospodarcze kraju.
2. Procedowanie kolejnych projektów ustaw bez konsultacji z sektorem spółdzielczym lub nie uwzględnianiu wniosków sektora, przywołam tu np.: ustawę o BFG, która w odmienny sposób, niezgodny z niedawno przyjętą ustawą o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, określa opłatę roczną, powodując zwiększenie obciążenia finansowych tej grupy o 100%.
3. Konieczność zmiany restrykcyjnej formuły działania Komisji Nadzoru Finansowego, wraz z ustawowym uregulowaniem.
4. Nie zdjęcie barier, które hamują rozwój spółdzielczości (podatkowych, prawnych, administracyjnych i nade wszystko – nierównoprawnego traktowania podmiotów spółdzielczych z resztą gospodarki. Są to np. ograniczenie spółdzielni w dostępie do pomocy unijnej, usunięcie przeszkód w funkcjonowaniu grup producentów rolnych, w nabywaniu ziemi państwowej itd.

Przemysł obronny

GEN. LEON KOMORNICKI

minister ds. przemysłu obronnego Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Generał dywizji Wojska Polskiego w stanie spoczynku. Od 1968 r. do 1998 r. żołnierz zawodowy WP. Od 1991 prezes Fundacji Poległym i Pomordowanym na Wschodzie. Przedsiębiorca i właściciel firmy doradczej. Członek Stowarzyszenia Euro-Atlantyckiego. Ekspert spraw wewnętrznych i administracji. Członek Łoży Założycieli i Rady Organizatorów BCC.

☎ 723 970 632 ✉ leon.komornicki@bcc.org.pl

PODSUMOWANIE dotychczasowych działań rządu

Działania, które zasługują na aprobatę:

Podporządkowanie Polskiego Przemysłu Obronnego ministrowi obrony narodowej przynosi pierwsze pozytywne efekty, które będą miały wkrótce swój pozytywny finał dla samego przemysłu i dla Wojska Polskiego.

Na dniach może zapaść decyzja w sprawie potwierdzenia udanej integracji podwozia ze stalowolską wieżą dalekosiężnej samobieżnej haubicy 155 mm „Krab” i spełnienia wymagania wojska. To spowoduje, że jeszcze w kwietniu br. dwie pierwsze haubice tego typu trafią do armii. Jest zatem szansa, że aktualizowana umowa w końcu 2014 roku na dostawę 24 haubic, a także setki innych pojazdów składających się na pierwszy moduł dywizjonowy „Regina” trafi na pierwszą linię do mazurskiej brygady artylerii do Węgorzewa.

Szacuje się, że kompletny sprzęt tego pierwszego dywizjonu „Krabów” wart jest około 1 mld zł. Ministerstwo Obrony Narodowej planuje rozszerzenie kontraktu do 120 „Krabów”. To będzie początek wielkiej kariery tego super-dzieła ze Stalowej Woli w Wojskach Lądowych.

Zgodnie z ustaleniami umowy licencyjnej, jeżeli wojsko potwierdzi to zamówienie, koreański producent podwozia zobowiązany będzie przekazać polskim partnerom kompletne technologie i wszystkie podwozia, począwszy od 37 egzemplarza.

Kolejną dobrą informacją jest podjęcie decyzji przez MON o pilotażowym zamówieniu 64 samobieżnych moździerzów „Rak”, które także będą produkowane przez HSW. Uzbrojenie to także może być ze względu na swoje walory hitem eksportowym.

Zrealizowanie zakupu tego moździerza poprzez Wojsko przyniesie producentowi (HSW) i jego kooperantom grubo ponad 1 mld zł.

Ponadto, MON złożył zamówienie po 200 granatników rewolwerowych RGP-40 „Rambo” za kwotę 9 mln zł w Zakładach Mechanicznych Tranów. Pierwsze partie około 100 granatników trafią do Wojska jeszcze w tym roku.

Prototyp tego granatnika był już gotowy w 2008 roku, a umieszczenie go w planie zakupów Wojska Polskiego musiało dojrzewać wiele lat, by dopiero w tym roku (2016) to zrealizowano i złożono zamówienie na pozyskanie tego uzbrojenia.

Pomimo podtrzymania przez obecne kierownictwo MON wyników przetargu na śmigłowiec wielozadaniowy dla Wojska Polskiego, dotychczas nie podpisano umowy z ich francuskim producentem. Trwają negocjacje odnośnie ulokowania produkcji śmigłowca „Caracal” w Polsce

i offsetu.

Inna sytuacja jest z programem „Wisła”. MON nie zdecydował się na podtrzymanie decyzji poprzedniego kierownictwa MON w wyborze systemu „Patriot” Raytheon. Minister Obrony Narodowej jedynie podtrzymuje system amerykański dlatego też prowadzone są rozmowy z Lockheedem Martinem, który dysponuje bardziej nowoczesnym systemem Meads.

Wraz z podporządkowaniem MON polskiego przemysłu obronnego istnieje pilna potrzeba powołania Urzędu Uzbrojenia i zintegrowania w jego ramach rozproszonych w strukturach MON instytucji i komórek zajmujących się problematyką B+R oraz zakupu sprzętu i uzbrojenia dla Polskiej Armii.

** Gospodarczy Gabinet Cieni BCC to think tank, który powstał w kwietniu 2012 r., aby wspierać działania rządu służące gospodarce oraz inspirować i monitorować prace resortów kluczowych z punktu widzenia rozwoju przedsiębiorczości. To gabinet gospodarczych fachowców, będących najbliższymi problemami, z którymi na co dzień zmagają się polscy przedsiębiorcy i gospodarka.*